

POSTANOWIENIE

Dnia 5 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania P.C.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie
o prawo do świadczenia rehabilitacyjnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 5 marca 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego
w Lublinie z dnia 8 stycznia 2025 r., sygn. akt VIII Ua 68/24,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od P.C. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w Warszawie kwotę 270,00 (dwieście siedemdziesiąt) złotych, wraz z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

DS

UZASADNIENIE

Decyzją z 8 marca 2023 r. (znak [...]) Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie odmówił P.C. prawa do świadczenia rehabilitacyjnego, gdyż jak wskazano w uzasadnieniu tej decyzji, Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem

z 24 lutego 2023 r. orzekła, że brak jest okoliczności uzasadniających ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego.

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń, wyrokiem z 29 lipca 2024 r. (sygn. akt VII U 328/23), wydanym w sprawie P.C. z odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie, o prawo do świadczenia rehabilitacyjnego, oddalił odwołanie.

Na skutek apelacji odwołującego, Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 8 stycznia 2025 r. (sygn. akt VIII Ua 68/24), oddalił apelację.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie, do Sądu Najwyższego wywiódł odwołujący, zaskarżając judykat w całości, zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tj. naruszeniu przez Sąd II instancji przepisu prawa procesowego - art. 379 pkt 4 k.p.c., polegającego na rozpoznaniu apelacji przez Sąd powołany przez Prezydenta RP do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w następstwie wniosku Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3 ze zm.), tj. skład sądu orzekającego był sprzeczny z przepisami prawa.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd II instancji.

Skarżący wniósł także o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na nieważność postępowania przed Sądem II instancji.

W ocenie skarżącego Sąd II instancji naruszył przepis art. 379 pkt 4 k.p.c. rozpoznając apelację przez sąd powołany przez Prezydenta RP do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w następstwie wniosku Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa

oraz niektórych innych ustaw. Naruszenie to zaś miało istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem skutkuje jej nieważnością. Zdaniem strony skarżącej nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek KRS ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r.

W odpowiedzi na wywiedzioną skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie spełnia wymogów formalnych, tym samym nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania.

Ustawodawca konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, czego w niniejszej sprawie zabrakło. Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy więc odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy, w ramach przedsądu, bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich

uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, że takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291; z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i z 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Strona skarżąca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparła na przesłance nieważności postępowania przed Sądem II instancji, tj. art. 398⁹ §1 pkt 3 k.p.c. Zawarcie w art. 398⁹ k.p.c. przyczyny kasacyjnej w postaci nieważności postępowania wynika z konieczności możliwie każdorazowego eliminowania uchybień procesowych o najdonioślejszym charakterze. Stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c. nieważność postępowania należy brać pod uwagę z urzędu. Oznacza to także możliwość uwzględnienia skargi niezależnie od tego, czy skarżący sformułował stosowny zarzut naruszenia określonego przepisu postępowania, oraz tego, czy wykazał on możliwość wpływu tego uchybienia na wynik sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2002 r., III CZP 72/02, OSNP 2003 nr 1, poz. 1). Jednocześnie, mając na względzie okoliczność, że na etapie tzw. przedsądu nie dochodzi do merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania nie jest konieczne najzupełniej pewne wykazanie, że postępowanie przed sądem drugiej instancji dotknięte było wadliwością określoną w art. 379 k.p.c. Konieczne jest jednak przedstawienie argumentacji, z której wynika, że stan taki jest co najmniej wysoce prawdopodobny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lipca 2024 r., I CSK 2176/23, Legalis nr 3104606).

Strona skarżąca nieważności przed Sądem II instancji upatruje w przepisie art. 379 pkt 4 k.p.c. – bowiem w składzie sądu brała udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek KRS ukształtowanej w składzie i

trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. Stanowisko to jest jednak pozbawione jakichkolwiek podstaw prawnych. Odwołując się do ugruntowanej przez dziesięciolecia linii orzeczniczej Sądu Najwyższego wskazać trzeba, że nienależyta obsada sądu zachodzi wtedy, gdy skład sądu orzekającego w konkretnej sprawie jest różny od tego, który jest przewidziany w ustawie do rozpoznawania spraw określonej kategorii, w sądzie danego szczebla i w określonym trybie.

Należy podkreślić, że w niniejszej sprawie nie sposób mówić o nieważności postępowania z uwagi na orzekanie w Sądzie II instancji przez sędziego powołanego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Nie istnieje bowiem procedura weryfikacyjna (walidacyjna, rekonfirmacyjna, „wetingowa”, etc.), obejmująca na jakimkolwiek etapie po powołaniu sędziego ponowną ocenę tego, czy sędzia został powołany do pełnienia urzędu w procedurze obarczonej rzeczywistymi bądź rzekomymi wadami, a nawet czy spełniał kryteria konieczne do jego powołania. Procedurę nominacyjną z mocy art. 179 Konstytucji RP zamyka powołanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej, a jakiegokolwiek ewentualne następcze „weryfikacje” wymagałyby nie odpowiedniej regulacji ustawowej, lecz przepisów rangi konstytucyjnej. Takie unormowania obecnie - *de constitutione lata (de lege fundamentale lata)* - nie istnieją. Powyższy wniosek wynika z tego, że jakakolwiek „weryfikacja” odnosząca się do skutków aktów koniecznych do powołania sędziego - zarówno uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, jak i aktu powołania przez Prezydenta RP - w istocie ingeruje w sferę normowaną w tym zakresie wprost w samej Konstytucji RP. W sprzeczności z taką procedurą, o ile miałyby zostać wprowadzona w przepisach rangi podkonstytucyjnej - stoją fundamentalne wartości i zasady rangi konstytucyjnej, tj. państwa prawnego (ochrona praw nabytych, pewność obrotu prawnego), prawo do niezależnego sądu i służebne wobec niego - dobro wymiaru sprawiedliwości oraz nieusuwalność sędziów.

Co więcej, zgodnie z art. 29 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, w ramach działalności Sądu Najwyższego lub jego organów niedopuszczalne jest kwestionowanie umocowania sądów i trybunałów,

konstytucyjnych organów państwowych oraz organów kontroli i ochrony prawa. Ponadto, art. 29 § 3 tej ustawy stanowi, że niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Argumentacja zaprezentowana przez skarżącego na poparcie stanowiska o wystąpieniu w niniejszej sprawie nieważności postępowania jest zatem, w świetle przywołanych wyżej przepisów, niedopuszczalna (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 marca 2025 r., I CSK 2368/24, Legalis nr 3208233).

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni akceptuje także stanowisko zajęte m. in. w postanowieniu Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2026 r. (III CZ 273/24, Legalis nr 3919418).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 118).

DS.

[SOP]